

**SECTION 7. ADMINISTRATIVE LAW
AND PROCEDURE. FINANCE LAW.
INFORMATION LAW**

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-18>

**CURRENT TRENDS IN LEGAL SCIENCE:
THE ROLE OF THE INFORMATION CONCEPT OF LAW**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ:
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ПРАВА**

Aristova I. V.

*Doctor of Laws, Professor,
Head of the Department of
Administrative and Information Law
Sumy National Agrarian University
Sumy, Ukraine*

Арістова І. В.

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри адміністративного
та інформаційного права
Сумський національний аграрний
університет
м. Суми, Україна*

Аналіз різноманітних доктринальних досліджень, зокрема [1] дозволяє погодитися, що сучасні тенденції юридичної науки виявляється у наступному: соціалізація юридичної науки; обумовленість напрямів розвитку юридичної науки різними типами праворозуміння; євроінтеграційні проблеми розвитку правових систем; зв'язок юридичної науки з основними напрямками розвитку юридичної освіти; зростання ваги порівняльно-правових досліджень та вдосконалення іншої правової методології [1]. Водночас, у власних публікаціях протягом останніх двадцяти років (наприклад, [2–4]) впроваджувалася ідея щодо впливу інформаційного суспільства на національну та міжнародну системи права та виникнення нових тенденцій юридичної науки. Аналогічна позиція викладена і у роботі [5]: «...формування інформаційного суспільства в умовах глобалізації стрімко поширює «інформаційну причинність» у правовій системі та взаємодії правових систем (національних, міждержавних, міжнародної)» [5, с. 18].

До того ж, важливо усвідомлювати, що «якщо поняття «інформаційне суспільство» експлікують переважно через досягнення в технологіях виробництва, то поняття «суспільство знань» пропонують

інтерпретувати в ширшому соціальному контексті із залученням філософських, психологічних, етичних, аксіологічних, культурологічних та інших чинників [6]. Повністю поділяю точку зору, що ідея суспільства знань у доповіді ЮНЕСКО 2005 р. була переведена з розряду утопічного ідеалу до реальних перспективних моделей соціальної організації [7]. Цілком зрозуміло, що перспективні моделі соціальної організації потребують, серед іншого, перспективних моделей у сфері юридичної науки. Важливо також підкреслити, що формування суспільства знань багатьма вченими розглядається як об'єктивна тенденція суспільства, що динамічно розвивається, послідовно проходить стадії [7, с. 103]. За пропозиціями вчених Національної академії правових наук (НАПрН) України, відповідною постановою Верховної Ради України ще у 2014 році рекомендовано НАПрН України організувати та забезпечити розробку наукових і прикладних засад трансформації інформаційного суспільства в суспільство знань як інноваційну основу подальшого суспільно-економічного розвитку України [7, с. 112–113].

У роботі відстоюється позиція щодо нетотожності знання й інформації, а отже, поділяється точка зору, що метою функціонування та розвитку правової науки є вироблення знань та їх організація у відповідну систему, а також створення способів та засобів розв'язання проблем, що виникають у ході функціонування та розвитку правових явищ, зокрема, і юридичної практики [8, с. 23]. На мою думку, розвиток юридичної науки в умовах розбудови інформаційного суспільства, заснованого на знаннях, значною мірою пов'язаний із конструктивним впровадженням «інформаційної концепції права» як вчення про інформаційну сутність права. Слід зазначити, що перші кроки у цьому напрямку було здійснено ще у 2012 р.: у науковій обіг введено поняття «інтегративна інформаційна сфера» та досліджено її структуру; запропоновано розглядати інтегративну інформаційну сферу як модель правової сфери суспільства, що «пронизана» інформацією; досліджено правову сферу як інтегративну інформаційну сферу з позиції системного підходу; обґрунтовано висновок, що наука «інформаційне право» покликана очолити науковий пошук шляхів ефективного досягнення мети формування та функціонування системи права (правової сфери) [9].

Водночас, подальші дослідження [10] дозволили розвинути існуючу «інформаційну концепцію права» в умовах інформаційного суспільства, заснованого на знанні. Доведено, що «інформаційність» системи національного права проявляється як у інформаційній

сутності будь-якої норми права (цивільного, адміністративного, трудового та ін. права), так і у посиленні взаємодії будь-якої норми права з нормами інформаційного права у нових умовах сьогодення. Такий підхід дозволяє адекватно реагувати на порушення правопорядку у інформаційному суспільстві, суттєвою ознакою якого є цифрова економіка з відповідними інноваційними цифровими інструментами.

Безумовно, необхідно продовжувати дослідження у контексті практичного застосування інформаційної концепції права, зокрема для формування правового забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні.

Література:

1. Гуменюк Т. Концепти функціонування сучасної юридичної науки. *Теорія держави і права*. 2018. № 4. С. 188–192.
2. Арістова І. В. Методологічні засади розбудови суспільств знань. *Правова інформатика*. № 3(19). 2008 С. 10–17. URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/08aivrsz.pdf>
3. Арістова І. В. Наука інформаційне право на новому етапі розвитку інформаційного суспільства. *Правова інформатика*. 2011. № 1. С. 3–11. URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/11aivris.pdf>
4. Арістова І. В. Система права України в умовах інформаційного суспільства та цифрової економіки. *Приватне та публічне право*. 2020. № 3. С. 44–51. DOI: <https://doi.org/10.32845/2663-5666.2020.3.9>. URL: http://pp-law.in.ua/archive/3_2020/11.pdf
5. Козюбра М. Праворозуміння: поняття, типи, рівні. *Право України*. 2010. № 14. С. 10–21.
6. До суспільства знань: Всесвітня доповідь ЮНЕСКО. Париж : Вид-во ЮНЕСКО, 2005. 211 с.
7. Пилипчук В. Знання і суспільство знань як основа розвитку українського суспільства і держави : теоретико-правові та філософські аспекти. *Актуальні проблеми юридичної освіти та науки України* : монографія. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2016. С. 91–115.
8. Луць Л. Сучасна українська правова наука: деякі проблеми та перспективи. *Історично-правовий часопис*. 2016. № 2. С.20–26.
9. Арістова І. В. Теоретико-правові засади інформаційних правовідносин. *Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері та основи інформаційної деліктології* : колективна монографія. Київ : КВУЦ, 2019. С. 36–62. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/monografiya_ok_0.pdf

10. Арістова І. В. Національний механізм реалізації цілей сталого розвитку в умовах інформаційного суспільства в Україні: роль юридичного механізму та його складових. *Сучасна парадигма публічного та приватного права в умовах сталого розвитку* : монографія. Scientific monograph. Vol. 1. Riga. Latvia : Baltija Publishing, 2023. P. 1–31.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-19>

**PROBLEMATIC ISSUES OF PUBLIC CONTROL
OVER THE LEGALITY OF ACTIVITIES
OF PUBLIC ADMINISTRATION ENTITIES
IN THE FIELD OF NATURE MANAGEMENT**

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОГО
КОНТРОЛЮ ЗА ЗАКОННІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ
ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ У ГАЛУЗІ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Branovytskyi V. V.

<https://orcid.org/0000-0002-4339-2214>

PhD in Economics, Doctoral Student

Yaroslav Mudryi National Law

University

Attorney at Law, Senior partner Law

Firm “KB Partners”

Kyiv, Ukraine

Брановицький В. В.

<https://orcid.org/0000-0002-4339-2214>

кандидат економічних наук,

докторант

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого,

адвокат, старший партнер АО «КБ

Партнерс»

м. Київ, Україна

З положень ч. 2 ст. 6 і ч. 2 ст. 19 Конституції України [1] випливає, що виконання публічних завдань і функцій, покладених на суб'єктів публічної адміністрації, має базуватись виключно на законодавстві та здійснюватись у відповідності із ним. Іншими словами, публічне адміністрування повинно реалізовуватись, між іншим, на засадах законності. Зазначена вимога має основоположний характер і впливає із сутності правової держави, оскільки є, по-перше, необхідною умовою забезпечення правопорядку у державі і, по-друге, безпосередньою передумовою належного виконання суб'єктами публічної адміністрації